Sisyrinchium laetum

Nomenclatuur/etymologie

De botanische naam van deze specifieke plant is *Sisyrinchium laetum*. De geslachtsnaam *Sisyrinchium* werd oorspronkelijk door de oude Griekse filosoof en botanicus Theophrastus gebruikt voor een op een iris lijkende plant, mogelijk afgeleid van de Griekse woorden 'sys' (varken) en 'rhynchos' (snuit), wat zou kunnen verwijzen naar het feit dat varkens de wortels van de plant graag opgroeven. De soortaanduiding *laetum* is een Latijns bijvoeglijk naamwoord dat 'vrolijk', 'helder' of 'glanzend' betekent, een directe verwijzing naar de levendige, goudgele kleur van de bloemen.

Taxonomie

De taxonomische indeling van *Sisyrinchium laetum* is als volgt gestructureerd binnen het plantenrijk:

- Koninkrijk: Plantae
- Clade: Tracheophytes
- Clade: Angioosperms
- Clade: Monocots
- Orde: Asparagales
- Familie: Iridaceae
- Geslacht: *Sisyrinchium*
- Soort: *Sisyrinchium laetum*

Synoniemen

In de botanische geschiedenis heeft deze plant onder een andere wetenschappelijke naam bekendgestaan voordat hij als een zelfstandige soort werd erkend. Het officiële synoniem volgens Royal Botanic Gardens, Kew (POWO) luidt: *Sisyrinchium macrocarpum* subsp. *laetum* (Ravenna)

Variëteiten

Binnen de officiële botanische databases en de documentatie van de gespecialiseerde verenigingen worden er momenteel geen geaccepteerde ondersoorten of variëteiten (varietates) erkend voor *Sisyrinchium laetum*. Het betreft een op zichzelf staande, homogene soort zonder geregistreerde natuurlijke kleur- of groeivarianten.

Cultivars

Er zijn momenteel geen specifieke gecultiveerde rassen of cultivars van *Sisyrinchium laetum* in de internationale handel of geregistreerd bij instanties zoals de Alpine Garden Society. De plant wordt in gespecialiseerde collecties en rotstuinen uitsluitend in zijn pure, natuurlijke soortvorm gekweekt en vermeerderd.

Familie

Sisyrinchium laetum behoort tot de lissenfamilie, wetenschappelijk bekend als Iridaceae. Dit is een omvangrijke familie van eenzaadlobbige, overblijvende kruidachtige planten die gekenmerkt worden door de waaiervormige opbouw van hun bladeren en bloemen met drie bloemblaadjes en drie kelkblaadjes die uiterlijk sterk op elkaar lijken.

Hoogte

De totale groeihoogte van *Sisyrinchium laetum* varieert in cultuur en in de natuur doorgaans tussen de 15 centimeter en 25 centimeter. Het is een compacte, laagblijvende plant die polvormig groeit.

Bloemkleur

De bloemen van deze plant hebben een opvallende goudgele kleur. De tepalen (bloemdekbladen) zijn intens geel, waarbij de achterzijde van de bloembladen soms voorzien is van een fijne, bruinachtige adering of een 'gevederd' patroon.

Bladkleur

Het loof van *Sisyrinchium laetum* vertoont een diepe, donkergroene kleur. De stugge bladeren behouden gedurende het actieve groeiseizoen deze egale, donkere tint die mooi contrasteert met de felle bloemen.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van deze soort valt hoofdzakelijk in de late lente en de vroege zomer, specifiek in de maanden mei en juni. Net als bij andere soorten binnen dit geslacht opent elke individuele bloem zich slechts voor één dag, maar openen opeenvolgende bloemknoppen uit dezelfde schutbladen zich over een langere periode.

Standplaats

De ideale standplaats voor *Sisyrinchium laetum* is een zonnige, open plek die de omstandigheden van een alpine steppe nabootst. De plant vereist een zeer goed doorlatende, bij voorkeur schrale of zanderige bodem (zoals vulkanisch zand), waarbij de grond in het groeiseizoen licht vochtig mag zijn, maar absolute winternatheid moet worden vermeden om wortelrot te voorkomen.

Herkomst

Sisyrinchium laetum vindt zijn oorsprong in het zuidwesten van Zuid-Amerika. De plant is inheems in het westen en zuiden van Argentinië, waar hij voorkomt van de zuidelijke regio van Mendoza tot in het centrale noorden van Patagonië (zoals in de provincie Chubut nabij Esquel), op hoogtes tussen de 800 en 2000 meter in alpiene steppegemeenschappen.

Soort gewas

Dit gewas is een overblijvende, kruidachtige en vaste plant. De plant vormt dichte, compacte pollen van grasachtige bladeren die ontspringen uit een korte, onopvallende wortelstok.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering van *Sisyrinchium laetum* kan op twee natuurlijke manieren plaatsvinden. De eerste methode is het zaaien van de kleine, zwarte zaden in het vroege voorjaar of direct na de rijping in het najaar; de tweede methode is het scheuren (delen) van de volwassen, compacte pollen in de herfst of het vroege voorjaar.

Klimaatzone (usda-zones)

Sisyrinchium laetum is geclassificeerd voor de USDA-zones 7 tot en met 9. Dit betekent dat de plant bestand is tegen wintertemperaturen tot ongeveer-17 graden Celsius, mits de bodem in de winter uitstekend droog blijft.

Insecten

De felgele bloemen van *Sisyrinchium laetum* fungeren als een magneet voor verschillende bestuivende insecten. Vooral solitaire bijen, zweefvliegen en kleine kevers bezoeken de bloemen overdag om nectar en stuifmeel te verzamelen.

Bronvermelding

- https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:77105657-1
- http://encyclopaedia.alpinegardensociety.net/plants/Sisyrinchium/laetum

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	*Sisyrinchium*: varkenssnuit (Grieks); *laetum*: vrolijk of helder (Latijn)
Taxonomie	Plantae, Tracheophytes, Angiosperms, Monocots, Asparagales, Iridaceae, *Sisyrinchium*, *Sisyrinchium laetum*
Synoniemen	*Sisyrinchium macrocarpum* subsp. *laetum* Ravenna
Variëteiten	Geen geaccepteerde variëteiten bekend
Cultivars	Geen cultivars geregistreerd
Familie	Iridaceae (Lissenfamilie)
Hoogte	15 tot 25 centimeter
Bloemkleur	Goudgeel, soms met bruine adering aan de achterzijde
Bladkleur	Donkergroen
Bloeiperiode	Mei tot juni (late lente tot vroege zomer)
Standplaats	Volle zon, zeer goed doorlatende, schrale, zandige grond
Herkomst	West- en Zuid-Argentinië (Patagonië, Mendoza, Chubut)
Soort gewas	Overblijvende, kruidachtige vaste plant
Vermeerderingswijze	Zaaien of het delen (scheuren) van de pol
Klimaatzone (usda-zones)	USDA-zones 7 tot en met 9
Insecten	Solitaire bijen, zweefvliegen en kleine kevers